

hans Brevvexling med Dreyer; men, almindelig holdte som de ere, kunne de nok med lidt god Villie antages at gaa ud paa Professorens Korrespondance med Schimmelmänn. „Han mener jo selv, at Sagen er strandet, skriver ikke mere om den og rejser sin Vej, — altsaa skrive vi ikke mere til ham“, saaledes kunde man tænke eller ialtfald give til Paaskud. Nu veed man jo, at der var andre gode Grunde til fra dansk Side at standse Underhandlingen, nemlig det østersøisk-guineiske Kompagnis Ophævelse og Dreyers nye Forhandling med Florida-blanca i det danske Udenrigsministeriums Navn. Men trods alt maa det fastholdes: det var lidet hensynsfuldt mod Kompagniets Udsending at lade ham være i fremmed Land uden een eneste Efterretning hjemmefra siden Februar 1787.

Nyt fra historisk Videnskab i Ind- og Udland.

Andet Bind af Prof. Hans Olriks *Absalon* (1909) staar paa Højde med første Bind, men har sin særegne Fortjeneste ved at skildre mange Sider af Absalons Liv og Virken, som ere mindre kendte, saaledes hans Styrelse af Kirken og Forhold til de mange reiste Kirkebygninger, hans Statsopfattelse og politiske Indgriben, hans Stilling til de lærde Studier og mange andre Sider af Aandslivet. Uvilkaarligt spørger man, om dog ikke det blot samtidige i for stærk en Grad er bleven betragtet som udstraalende fra Absalon, og om Tiden ikke var stor nok til, at netop mange arbejdede i de samme Spor og vare grebne af den samme Aand. Der sker heller ikke Saxo Ret, naar saa mange Udsagn af ham, endog om ældgamle Tider, betragtes som udgaaede af Absalons Mund, tilmed da paa den anden Side Forf. idelig overfor Saxo har en beskjærende Kritik paa rede Haand, der ofte synes lidt anstrængt (som typisk Exempel: Saxo har nok overdrevet de Danskes Sejr i Farvandet ved Rügen 1184, naar han fortæller, at af 500

vendiske Skibe undslap kun 35; Knytlinga siger da ogsaa, at der undkom 50). Bogens udmærkede Sider ere imidlertid mange, og dens varme og tiltalende Beretning vil sikkert lade den vinde stor Udbredelse. Joh. Stp.

Dr. Knud Berlin har udgivet et stort Arbejde *Islands statsretlige Stilling efter Fristatstidens Ophør. Første Afdeling: Islands Underkastelse under Norges Krone* (1909). Dette Værk har sin tidsmæssige Baggrund i det politiske Spørgsmaal om Islands Stilling i den danske Stat og Omdannelsen af dets Forfatning. Dr. Berlin har taget sit Udgangspunkt i den Tid, da ved Fristatens Ophør Island for første Gang kom til at høre under en fremmed Krone. Et udførligt Værk om dette Emne havdes ikke før paa Dansk, saa at Bogen kommer til stor Nytte, tilmed da der om Spørgsmaalet er fremsat saa mange urigtige Paastande, især fra islandske Politikeres Side. Men Dr. Berlin ønsker ikke at skrive et politisk Indlæg; han vil i en strængt videnskabelig Fremstilling ædruelig fremlægge alt, hvad der kan belyse Spørgsmaalet. Med hvilken sindig Grundighed Forf. arbejder sig prøvende frem, vil ses af at han paa disse 270 Sider kun naar en Snes Aar ud over Underkastelsen under Norge 1262—64. Undertiden er Forf.s Gang lidt for skridtmæssig, og med juridisk Omstændelighed redegjør han for de mange fremsatte Anskuelser. Sin Kritik holder han i en rolig Tone, endog naar Paastandene, for Ex. af Arkivar Jón Thorkelsson, synes at gaa ud over det videnskabeligt tilbørlige. Blandt de mange fortrinlige Paavisninger, som Dr. Berlins højst fortjenstfulde Bog indeholder, kan nævnes hans Belysning af det fuldstændige Anarki, der raadede paa Island før Underkastelsen, hans Tolkning af Artiklerne i det berømte *Gamli Sáttmáli*, hans Redegjørelse for, hvorledes Island blev et Skatland under Norge og indgik under Styrelsen gennem det norske Rigsraad, i hvilket Islands Bisper jævnlig havde Sæde, endvidere mange oplysende statsretlige Paralleler.

Joh. Stp.

Kaptajn K. C. Rockstroh har udgivet 1ste Bind (1909) af et stort Værk: *Udviklingen af den nationale Hær i Danmark i det 17. og 18. Aarhundrede*. Bindet omfatter Tiden